

Samhällsbyggnads-, fritid- och kulturnämnd

Handläggare
Fredrik Olsson
fredrik.olsson@solvesborg.se

Mottagare

Tjänsteskrivelse - Remiss av kultursamhället - Utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun Sou-2023-58

Ärendet i korthet

Regeringen beslutade den 7 juli 2022 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att genomföra en översyn av kultursamverkansmodellen för kultur i hela landet. Den 20 april 2023 beslutade regeringen om tilläggsdirektiv till utredningen om minskad administrativ resursåtgång. Syftet är att utveckla modellen så att den i ökad grad kan bidra till kultur i hela landet och att de nationella kulturpolitiska målen uppfylls.

Utredningen har antagit namnet Kultursamverkansutredningen 2022/23 (Ku 2022:04).

Bakgrund

Kultursamverkansmodellen, som denna utredning ska se över, är ett system för samverkan mellan i första hand staten och regionerna, men även mellan regionerna, kommunerna, civilsamhället och de professionella kulturskaparna i respektive län. Genom kultursamverkansmodellen fördelas statliga medel via myndigheten Statens kulturråd till regionerna som i sin tur fördelar dessa vidare till regionala kulturverksamheter i sina län. Modellen infördes successivt i landets regioner mellan 2011 och 2013. Syftet med modellen var att öka möjligheten för regionerna att göra egna kulturpolitiska prioriteringar och att beslut skulle fattas närmare medborgarna. Regionen ansvarar för att bidragsgivningen främjar en god tillgång för länets invånare till:

- professionell teater-, dans- och musikverksamhet,
- museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete,
- biblioteks-, läs- och litteraturfrämjande verksamhet,
- professionell bild- och formverksamhet,
- regional enskild arkivverksamhet,
- filmkulturell verksamhet,
- främjande av hemslöjd.

Bedömning

Kultursamverkansmodellen

Kultursamverkansmodellen har funnits sen 2011 och fram till idag har det hänt en hel del i samhället och kulturens verksamhet är i ständig förändring. Vi är generellt positiva till modellen och för att uppnå de nationella, regionala och kommunala målen har den under åren gjort stor skillnad. Modellen har också sen starten utvärderats, justerats och kompletteras efter behov som uppkommit och att det nu görs en större utredning ser vi som positivt då modellen behöver utvecklas. Sölvesborgs kommun tillhör de mindre kommunerna enligt utredningen och det väcker en del frågor. Vi är också en mindre Region (Blekinge) och samarbetet mellan länets kommuner(5st) och Region Blekinge har utvecklats genom modellen på olika sätt.

Utredningen föreslår två huvudförslag

- En lag om samverkan på kulturområdet som gör det möjligt för både regioner och kommuner att fördela statsbidrag samtidigt som vissa grundläggande principer slås fast i anslutning till det.
- En anslagsreform på statlig nivå i syfte att skapa större möjligheter för staten att möta de önskemål om samverkan om mer omfattande utvecklingsinsatser som vi uppfattar finns på regional och kommunal nivå.

Syftet med utredningen är att underlätta administrationen och minska den statliga detaljstyrningen. Vi ser positivt på att kommunerna blir mer delaktiga då mycket av kulturverksamheten sker i kommunerna. Kan vi utveckla fördelningen så att det utgår från individuella behov så är det positivt för att sprida kulturen i hela landet. En fråga är hur det slår mot kommuner som är mindre och kanske inte har de resurser som de största har. Det är viktigt att kommunerna fortsatt ska kunna ta del av olika ekonomiska stöd för att utveckla verksamheten.

Biblioteksverksamheten är viktig för oss i kommunen och de olika bidrag som kunnat sökas inom ramen för den verksamheten har varit till stor hjälp för att utveckla verksamheten. En del stöd är riktade direkt till vissa insatser men det har ändå funnits en öppenhet om man har en god ide. Dessa utvecklingsinsatser hade troligtvis inte kunnat genomföras om det inte funnits stöd att söka. Friheten för oss kommuner att söka efter behov är viktigt för verksamheten.

Utifrån att det skapas nya område som vi ska arbeta med är det viktigt att det tillförs mer ekonomiska medel (gestaltad livsmiljö och andra områden).

Att föreslaget också vill ersätta de regionala kulturplanerna med samverkansplaner istället kan öppna upp en del men samtidigt har det varit bra att det funnits framarbetade regionala planer som vi i kommunerna har antagit. Det är inte alla kommuner som har egna lokala kulturplaner. Planerna har också varit politiskt förankrade och något vi har förhållit oss till i vårt arbete. Förslaget är att samverkansplanerna ska beskriva den verksamhet som görs och inte vara så mycket fokus på mål och visioner.

Vi har haft de nationella målen och den regionala planen som grund när vi genomfört våra aktiviteter och det har fungerat bra, och det har också varit ett bra strategidokument som vi använt i verksamheten. Om det nu föreslås att administrationen ska minska så är vi inte övertygade om att det görs om de regionala planerna ska ersättas med samverkansplaner. Det kan finnas en risk att det blir tvärtom.

De utvecklingsbidrag som finns att söka har utvecklat oss små kommuner och fortsättningsvis vill vi fortsätta att kunna söka dessa medel med så liten administration som möjligt då vi mindre kommuner är begränsade utifrån ekonomiska medel och personalmässigt. Finns det ett lokalt behov så vill vi kunna utveckla nya verksamheter och ha den friheten att anpassa efter behov.

Vi är positiva till förslaget om en kulturpåse, men anser att påsen behöver fördelas till landets samtliga kommuner. Detta då behovet är störst i de mindre kommunerna som har sämre förutsättningar att ansöka om medel. Förslaget behöver utredas ytterligare för att säkerställa både likvärdighet, utveckling och stöd.

Det är viktigt att vi sprider kulturen i hela landet och såväl stora som små kommuner kan ta del av modellen. Risk finns att de stora resursstarka kommunerna får fördelar med delar av förslaget.

Det är viktigt att vi har strategiska dokument i vårt arbete inom kulturområdet för att så många som möjligt ska kunna ta del av kultur livet i hela landet.

Över lag positiva men det behöver förtydligas mer hur roller och ansvar ska fördelas och vad som förväntas av alla parter.

Fredrik Olsson
Verksamhetschef Fritid och kultur